

ALEXA GAVRIL BÂLE¹, ROMÂNIA

Întâmplări cu Fata Pădurii și Omul Noptii

Ionu lu Diorde lucra cu lemn, făcea tăt felu de lucruri din lemn: buți, scări, uși, ferești. Sara, la el în șuruța unde lucra, să adunau oameni în povești, povestea batâr câte.

Viné și tată-su, stăté aproape și mă-sa viné după el să margă acasă, să se culce să nu tăt stăie în minciuni, că o mințit bugăt de cându-i. Înt-o sară Diorde, bătrânu, tata lu Ion o povestit cum mereu dăneștenii la lucru la pădure, pă departe, pă la Brașov. Stăteu mai mult, nu vineu acasă numa la vo câteva luni o dată, acolo dormeu în colibdi, făceu foc sara și să strânjeu pă lângă el și povestea de fete, de fetile rămasă acasă, erau tineri și tăți aveu drăguță. Mai rău era când ploua și era frig, cum stăteu la foc, la față le era cald, da în spate cum erau uzi le era frig. Să uscau hainele pă ei, de căldura corpului. Pă o parte să frijă, pă o parte înghețau.

Diorde o povestit că înt-o sară, cum s-o culcat în colibă și era mai să adoarmă o sâmțat că-l mădărește oaricine pă obraz, o deștis otii, pă când colo, lângă el drăguța lui, o zâs „tu ești, bată-te norocu să te bată, da cum de ai vinit până aici?”, ie o zâs că i-o fost tare dor de el, n-o mai putut răbda și o vinit. Diorde o dat s-o tragă cătă el, să o țuce, pă când o băgat mâna pă după ie, pă la spate, o dat că nu are spate, nu are stinare, era ca o covată, da pă loc o dispărut, n-o mai fost nime și nimică lângă el. Fata o dispărut, ca și cum nu ar hi fostă.

Dioarde o zâs că și-o dat sama că nu o putut hi decât numa Fata Pădurii, o vinit să-l ademenească cum că-i drăguța lui, rămasă acasă, departe în sat. (Ștefan Tămaș, 98 ani – n. 2 dec. 1926; Dănești, 04-04-2024).

*

Tata mi-o povestit, mai demult că, pă vremea când era el tânăr umbla noaptea, mai ales, Fata Pădurii și Omul Noptii. Să zâce că ei aveu prunci laolaltă, numa că pruncii lor erau tare hâzi și Fata Pădurii umbla să-i schimbe cu prunci de-ai oamenilor, mai frumoși.

Femeile care aveau prunci mici trebuiau să aibă mare grijă de ei, să nu-i scape din ochi, mai ales când durmeu, că vine Fata Pădurii și mintenaș îl fura, i-l lua și-i lăsa în locul lui pruncu ei hâd și nevolnic, betegos.

Mai zâce că mai demult dacă umblai noaptea, de avei de mârș oriunde, mai ales cătă mniesu noptii auzăi strigăte, vaiete, mai ales dacă să aproptie mniesu noptii. Atunci Omu

¹ Dr., Maramureș

Noaptea o bate pã Fata Pãdurii și ie să văieta. Amu nu mai aude nime nimnicã, da nici nu mai umblã oamenii noaptea pã jos, amu stau sara-n casã, la televizor, de au de mãrs oriunde mãrg cu mașina.

Înt-o sarã, o povestit tata, vine noaptea, de pân sat, de pã la fete. Când o ajuns la podu lu badea Ionel, on ptic mai jos de noi, o auzãt, înt-on huci, din sus de pod era on cãtur mare, stini, aluni și iarbã, pãiuș mare, o auzãt în huciu acela cum să bãteu mãțele și zdãrau pân huci, pân stini. Tata, o luat o boatã și s-o dus să le fugãreascã, să nu mai facã atãta larmã. Sã vide bine de lunã și când o dat cu boata pã cãturi nu s-o mai auzãt mãțele, din iarbã s-o ridicat și o zburat niște pãșãri mari, negre. Una l-o lovit cu ariptide pãstã cap, de i-o zburat clopu departe, ave clop de pãr în cap, pã acele vremuri nu prea umbla nime cu capu gol.

Bunicu, Petrea Mitrului, era la mãlai, pã coastã sub Pleșa, stãte noaptea acolo să nu-i strãce ursu sau porcii de pãdure, mistreții, mãlaiu. Tata s-o dus la el și i-o povestit ce o pãțãt, bunicu i-o zãs cã numa Fata Pãdurii o fost, numa ie o putut hi. Tata l-o întrebat cum o putut hi Fata Pãdurii, dacã o fost mai multe, și mãțe care să bãteu și zderau, și pãșãri care s-o ridicat din iarbã și o zburat. Bunicu o zãs cã ie, Fata Pãdurii, să poate face, să poate preface și să desface în multe feluri și cã acoale, la pod, ie o fost. (Maria Paulina Tãmaș, 65 ani, Dãnești, 02-06-2024)

*

Nicolae Gavriș, om serios, o fost în rãzboi, deci n-o vorbit oricine, ne poveste, la stãnã, cã el, într-o împrejurare, o vãzut-o pã Fata Pãdurii.

O fost la fân, la coasã pã Țarinã, la locu ce-i zice La Pruni, subt Arșița, o fost o ploaie mare, ca o rupere de nori, el stãte-n colibã și să uita pãstã Valea Pãstãietele, care trece mai în jos de pãmãntu lui.

Izvoru Pãstãietelor, așe-i zãceu bãtrãnii mai demult, vine puhoi, apã mare cu bolovani și lemne pticate din pãdure, așe-i zice la izvoru acela și la vale mai demult, Izvoru și Valea Pãstãietelor, amu nu-i mai zice nime așã, nu-i zice nicicum, numa Izvor și Vale.

Sã cam pierd lucrurile din bãtrãni, să uitã și să îngroapã în vreme.

Nicolae ne-o povestit cã era la stãnã, ploua, și atunci coliba de la stãnã era slabã, stãtem tãți pã lângã o furcã de colibã și ne ploua ca pã mãț, o zãs cã o vãzut în Izvoru Pãstãietelor o femeie mare, cu pãru negru pãnã-n pãmãnt, stãte pã on bolovan în albia izvorului, batãr pã vale vine apã turbure, mare de zurgãleu bolovanii.

Ié stãte pã o piatrã mare din apã, să la (pieptãna) pã cap, ave on pãr lung care-i plute pã apã.

N-o zãs nimicã, bãtrãnii zãce cã dacã zãci oarece cãtre nãluci, cãtre Fata Pãdurii, atunci îți ié graiu.

O stat așã în gura colibdii și s-o uitat la Fata Pãdurii cum își lã pãru și cum îl spãla în apã, dupã o vreme s-o rãzbunat ceru și o ieșãt soarele dintre nori și femeia aceia cu pãru

lung o dispărut. N-o văzut unde, încotro o luat-o.

Io nu cred în de-aieste, îs năluciri, poate mai demult o fost oarice, povestea oameni serioși, oameni respectați, cu clasăle câte le-o avut, o nu le-o avut, da erau oameni serioși. Io eram mnic, prunc și tăt întrebam cum o fost și îmi spuneu, ia așa o fost și începeu a povesti, povestea ce o văzut, o ce li s-o întâmplat. (Mihai Pode, 75 ani, 30 august 2008, Șurdești)

*

Măria lu Tanasia lu Șandor mi-o spus că i-o spus tată-su că la Grohot, unde aveu pământ, într-o noapte o avut amuce nălucire.

O fost la fân, era tânăr, nici înnorat nu cred să hi fostă și o dormit acolo, ave colibă făcută.

Într-o noapte o auzit cântând tare mândru din ceteră, cânta, cum să cânta mai demult cu ceteră, o auzit cântând mândru și joc o auzit, către Negreia, de unde vine Izvoru Bulzului, că Izvoru lu Vila îi dincoace, mai dincoace.

O ieșit din colibă să vadă jocu, afară o văzut o fată tare frumoasă care i-o făcut sămn cu mâna și i-o zis „hai cu mine...”

El s-a luat după ie, s-a dus, pă unde a umblat, pă unde nu, tătă noaptea o umblat, fără să știe pă unde umblă, încotro să duce, și dincotro vine.

Pă dimineață s-o trezit în Câmpu Blojii, unde au șișeștenii pășune. Tăt o fost zdrențuit, și hainele îi erau rupte și pielea zdărietă și sânje.

N-o știut unde-i, cu greu s-o trezit de cap și o vinit înapoi, pă la amiază a ajuns, rupt de obosală. Abia o ajuns înapoi la Grohot de obosât ce o fost.

Oricine ce l-o întrebat, el n-o știut pă unde o umblat, ce-o făcut, pă unde o trecut până s-o trezât în Câmpu Blojii. (Mihai Pode, 75 ani, 30 august 2008, Șurdești)

*

Dormem cu tata și cu mama în podu șurii, așa dormeu mai demult oamini vara, în fân în podu șurii, noaptele erau calde.

Noaptea am auzât larmă pă Vâlceua Moșinoaielor, o femeie plânje și să văieta, vai, de mine și de mine, cum să văieta pă vale.

O gândit că-i Năstăguța, o vecină mai din sus de noi, da n-o fost ie că o întrebat-o a doua zi. O fost Fata Pădurii, tomna ie o fost, s-o văietat de numa, poate o băte Omu Noșii.

În altă noapte Năstăguța s-o întâlnit cu ie tăt pă Vâlceua Moinelor, „Vai, de mine, Fata Pădurii”, o străgat, de spaimă n-o văzut-o bine, s-o dus păstă Moine în sus.

Și alți oameni, nu mai știu cine o auzât-o plângând, văietându-se pă vale, acolo pă Vâlceua Moinelor, umblau duhuri necurate.

Pă vâlceaua aceie umblau și lupti, la noi ne-o dus câinele într-o noapte. Am auzât larmă mare afară, pă când a ieșit tata afară, luptii duceau câinele pă vale-n sus. (Măria lu Petre Abrihan, 61 ani, 17 august 2008, Șișești)

Stână; foto: colecția Nicolae MARICEC